

Pia Arke

Michelle Eistrup

Yong Sun Gullach

Luanda Carneiro Jacoel

Saba Bereket Persson

GÆSTEKURATERET AF

Temi Odumosu

CAMP *focus!*

TÆRSKE(L)

PÅ DEN ANDEN SIDE

af *Temí Odumosu*

Jeg gør kolonihistorien til en del af min historie på den eneste måde, jeg kender til, nemlig ved at tage den personlig.
– Pia Arke

Sammenfildrede kvindehistorier

Morgenen efter *Tærskel*(l)-ferniseringen i CAMP gik jeg ombord på et fly for at rejse fra København til Nuuk i Grønland. Denne tur var planlagt separat som en del af et nyt forskningsprojekt om kunst og nordisk kolonialisme, men sammenfaldet med vores udstilling gjorde indtryk på mig. Pia Arke (1958-2007) blev født i Ittoqqortoormiit/Scoresbysund på Grønlands nordøstkyst. Hun kaldte sin lille afsondrede landsby ’et sted midt imellem det hele, *in the middle of nowhere*’, der var blevet koloniseret som strategisk territorium af 21 danske bosættere i 1924.[1] Ved hjælp af sit kunstneriske virke begrebsliggjorde og belyste Arke disse koloniale sammenfiltringer, særligt måderne, hvorpå de havde formet/forandret hendes blandede inuitiske og danske familiehistorie. I løbet af flyveturen funderede jeg over betydningen af at rejse til Arkes hjemland, som i det aktuelle politiske landskab også udgør en arena for håndteringen af klimaforandringer. Gennem flyets underholdningstilbud fordybede jeg mig i dokumentarudsendelser om grønlandske erfaringer, livsformer og følelser. Jeg så *Håbets ø* (2019) og *SUMÉ - The Sound*

Temí Odumosu er universitetslektor i kulturstudier ved Malmö Universitet. Hendes research og kuratoriske praksis beskæftiger sig med koloniale arkiver/arkivering, slaveri og visualitet, den afrikanske diasporas kunst, erindringsperformance og etiske hensyn i repræsentationer af omsorg. Hun har skrevet bogen *Africans in English Caricature 1769-1819: Black Jokes, White Humour* (2017), som for nylig vandt Historians of British Arts pris for forskning mellem 1600-1800.

of a Revolution (2014). På børnekanalen lærte jeg om den grønlandske legende om den gamle kvindelige åndemaners rejse til Havets Moder (Sassuma Arnaanut pulaarneq), som straffede mennesker for at mishandle planeten ved at tilbageholde næringen til fisk og andre dyr.[2] Jeg tænkte på legender, der bevæger sig på tværs af kulturer, og på Moder Iyemoja – havgudinden Yoruba, som beskytter kvinder.

Selvom Nuuk er Grønlands hovedstad, kan man ikke flyve dertil direkte. Mellemlandingslufthavnen hedder Kangerlussuaq; et trafikalt knudepunkt på vestkysten, som tidligere var en amerikansk militærbase under Anden Verdenskrig. Jeg blev meget påvirket af at lande i dette isolerede terræn; jeg kunne beskrive oplevelsen som at blive abstraheret (distanceret, forenklet, komprimeret, afkortet, ført hinsides). Den propfulde maskine lukkede passagerne ud på landingsbanen, og vi satte alle kurs mod lufthavnsbygningen for at nå vores næste fly. Det var først, da en dansk sikkerhedsvagt stoppede mig, at jeg også landede mentalt og vendte tilbage til kroppens politik, idet jeg endnu engang erkendte, at jeg var ved at krydse en grænse – bogstaveligt talt såvel som i overført betydning. Historien rejser også, og en sort kvinde i Grønland er noget af en udfordring for fatteevnen.[3] Vagten spurgte mig, hvor jeg kom fra, og hvilket statsborgerskab jeg havde. Jeg sagde, jeg var brite. Han sagde: ”OK, du lyder også sådan”. Jeg åndede lettet op. Han kontrollerede mit pas. Jeg kiggede rundt. Ingen andre lod til at blive afhørt på denne måde. Han havde kortvarigt ødelagt den gode stemning, men alt det nye ved situationen holdt mit humør oppe.

De skandinaver, der krydsede denne (post)koloniale grænse, tog tydeligvis deres egen lette adgang for givet. Der herskede

en fornemmelse af flow (både hvad sprog og valuta angik), som klart viste, at vi trods alt trådte ind i Kongeriget Danmarks udvidede territorium. Den næste korte flyvetur fra Kangerlussuaq til Nuuk var betagende, og da det var et lille fly, fløj vi ved en lavere højde, så vi kunne opleve landskabets intense skønhed (fjorde, is, bjerge). Jeg havde brugt timer på at studere Pia Arkes noteforsynede landkort og fotografier, de fleste i kataloger, men nu blev en umærkelig afstand overvundet. Den grønlandske kvinde, som var vores eneste stewartesse, skabte kontakt til os som rejsende med en pragtfuld smittende gæstfrihed. Hun serverede kaffe, småkager og slik med timiansmag og stoppede op for at småsnakke med folk. Hun var så venlig, og selve hendes nærvær affødte en åben og munter atmosfære, som modvirkede den følelse af udelukkelse, man kan opleve, når man bliver behandlet (eller føler sig) som en malplaceret krop.

Hvad/hvor er tærsklen?

Jeg har altid været fascineret af ”midtens” poetik. Pladsen/stedet mellem polariteter eller tilstande; et ’perspektiv ind i det ukendte’.[4] Også poetikken i midten af sproget. På engelsk (mit koloniale modersmål) har ordet tærskel adskillige betydninger. Generelt kan det beskrive et hvilket som helst adgangspunkt eller grænse, som skal krydses i bevægelsen fra her til der; og den kan variere i størrelse og adgangskomplexitet, fra en landegrænse til et nyt arbejdsmiljø, eller nogens hjem. Tærsklen markerer en plads og er samtidig ordet for det trin af træ eller sten, der signalerer indgang. På lufthavnenes landingsbaner er tærsklen angivet på asfalten: Den indrammer de zoner, hvor flyene skal henholdsvis lette og lande. Tærskler

passer på dig. Hellige steder markeres også af gestus, der led-sager overgangssituationer: at tage skoene af, vaske hænder og fødder, berøre eller tilbede bestemte genstande. Også ved ritualer accepterer man at overholde den specifikke sociale kontrakt, når man træder ind, indtil ceremonien er slut, og rummet bliver som før. En tærskel kan således også være en bro; en bro mellem de levende og de døde. Tærsklen bærer på en viden, og den synes at være det sted, hvor historiens uudslettelige greb om vores kroppe kommer til syne.

Men den anden betydning af tærskel handler om grænser og tolerance: at nå den maksimale kapacitet, overskride kvoter, udholde intensitet. Når nordiske nationalstater beskytter deres grænser og siger ”nok er nok”, at de har nået den maksimale kapacitet, taler de for det meste om antal og fordeling af ressourcer: De trækker på en indvandringsretorik om at påtage sig en geopolitisk byrde. Men som vi ser gennem omhyggelig research og ’kolonial jordskrift’ som kunstnerisk praksis, kan vi ikke undslippe det faktum, at de aktuelle problemer har dybe historiske sammenfiltringer, at nye migrerende ’kroppe er et overskudsprodukt af mineralogisk udvinding’.[5] Eller som Stuart Hall så velformuleret opsummerede det i en britisk kontekst: ’Jeg er sukkeret i bunden af den engelske kop te’.[6] Ifølge den grønlandske legende tilbageholdt Havets Moder sine ressourcer, da hun ikke længere kunne holde ud at blive mishandlet af mennesker, og tvang dem til at sulte. Efter en lang og turbulent rejse mødte den kvindelige åndemaner endelig Havets Moder. Hun var vred, og hendes hår var filtret og tyngtet af forurening. Hun havde fået nok. For at overtale Havets Moder til at sætte fiskene fri måtte åndemaneren pleje hende ved at vaske hendes hår og gnide hendes ansigt med

æteriske olier. Sangerinden Lauryn Hill skrev engang: ’Alting er alting’.[7] Alting hænger sammen.

At ”tærske” er at trampe på for at skille kornene fra aksene, ergo ’at gå med et formål’.[8] I vores løbende kulturelle tærskning, hvad sker der da, når vi retter vores ’opmærksomhed på tærsklen for adgang og afgang for at fokusere på forandringens markør’?[9] Hvordan kan vi forsætligt gøre plads til andre narrativer om udholdenhed og alle de byrder, som bæres af mennesker, der forsøger at tage bolig (at leve godt og elske) inden for grænsens restriktioner?

Kunst udfordrer fremtiden

Vi har brug for kunsten lige nu: til at gentænke, bearbejde og transcendere stagnerede debatter og komme os (over historien).[10] De fem kunstnere, som vi med *Tærske(l)* har samlet til dialog, hjælper os med at udfordre vores tanker og følelser i forhold til, hvad fremtiden måtte bringe. Alle disse kvinder har base i de nordiske lande, men deres kunst rækker udad og kalder på spørgsmål, erindringer og oplevelser fra Grønland, Sydafrika, Brasilien, Etiopien, Korea og Congo. Deres kunst er lagdelte udforskninger af det migrantske (eller *e-motion*); at forlade og at ankomme. Gennem fotografier, maleri, video, installationer og performance repræsenterer de alle grænseovergange og al den udholdenhed, som det fordrer at overleve disse overgange, på poetisk vis. Somme tider foregår disse overgange inden for deres egne familier og historier, for eksempel i skiftet fra ét sprog til et andet. Erindring er det materiale og bindevæv, der skaber synergi mellem værkerne.

[5] Yusoff, Kathryn: *A Billion Black Anthropocenes or None*. Minneapolis, MN: University of Minnesota Press, 2018, p. 5.

[6] Hall, Stuart: "Old and New Identities: Old and New Ethnicities". *Culture, Globalization and the World System: Contemporary conditions for the representation of identity*. Red. King, Anthony D. Minneapolis: University of Minnesota Press, 2000, p. 48.

[7] Lauryn Noelle Hill og Johari Newton: "Everything is Everything" fra albummet *The Miseducation of Lauryn Hill* (1998).

[8] Tuck, Eve, M. Smith, A. M. Guess, T. Benjamin og B. K. Jones: "Geotheorizing Black/land: Contestations and Contingent Collaborations". *Departures in Critical Qualitative Research* 3.1 (2014): p. 52.

[9] Ibid.

[10] Se også arkivet for et projekt, som jeg har medvirket i: <https://www.weneedartrighnow.com/>

Og jeg vil hævde, at de er ’post-erindringskunstnere’, der helliger sig bearbejdelsen af kolonial arv og dennes restaffekter/effekter. Som Marianne Hirsch forklarer, bærer sådanne kunstnere på ’forgængernes personlige, kollektive og kulturelle traumer’, og selv hvis det ikke drejer sig om deres egne erindringer, medieres deres forbindelse til fortiden ’af fantasifuld investering, projektion og skabelse’.[11]

Alle kunstnerne i *Tærske(l)* har noget helt særligt at bidrage med om tidens og stedets geopolitik, hvorved de udfordrer de betingelser, vi stadig lever under. Michelle Eistrups stærke fotografiske portrætter er resultatet af samtaler med selvidentificerede migrantske subjekter om den komplicerede følelse af at høre til og statsborgerskabets byrde. Alle de portrætterede optræder i ”dialog” med et flag, de mener repræsenterer dem, og som de arbejder med som en begrænsende ikonstruktur, men som de tilbydes muligheden for at transformere. Pia Arkes værker beskæftiger sig med dobbeltsynets tvetydighed: at se sig selv i flertal gennem kameralinsen og forhandle en kolonial forestillingsverden gennem familie- og institutionelle arkiver. I kraft af diverse materialer undersøger hun forskellige måder at destabilisere det dominerende danske blik på og genartikulere en grønlandsk tilstedeværelse gennem sin egen billedlige transmission. For Luanda Carneiro Jacoel er det Sorte Atlanterhavs akkumulerede historie et rum, hvor den afroamerikanske krop i diaspora kalder på og erindrer det mistede. Gennem rituel performance har Jacoel boret i det somatiske slægtsarkiv (*Kalunga*) over slavegjorte og befriede kvinder, som kræver at blive set. I denne udstilling materialiserer de sig mellem genstande, billeder og lyd, der tjener som en installation af levende ”enheder”, som vi kommunikerer med.

Performance er en metodologi, der går på tværs af alle kunstnernes værker. I Saba Bereket Perssons værk hjælper et dokument bestående af en *live* performance os med at konfrontere resultaterne af kliniske undersøgelser udi levede erfaringer med racisme og intolerance i Sverige; den slags racisme, der krænker personlige grænser og overskrider tærskler hver eneste dag i de nordiske lande. De uophørlige psykologiske mikroaggressioner, som ikke-hvide (eller People of Colour – PoC) må æde i sig og fordøje, materialiserer sig også i udstillingen som ”bagage” i form af symbolske kostumer, der udtrykker, hvordan racisme slider på både krop og sjæl. Yong Sun Gullachs *Star Child Project* er én lang udholdenhedsperformance af, hvad hun beskriver som en ”rituel byrde”, som først blev oplevet af hende under en *live* piercing foran et intimt publikum til ferniseringen af *Tærske(l)* helt tæt på publikum. Performancen fortsætter ind i udstillingsrummet som en abstraktion: Gennem Virtual Reality-dokumentation af begivenheden og en konstellation af performanceelementer, der fungerer som spor efter koloniale sammenfiltringer mellem Danmark og det ”Globale Øst”, særligt ved hjælp af livmoderøkonomier såsom adoption. Gullachs værk opfordrer os til at overveje, hvordan en moderne krop også kan være et koloniale referencedokument.

En tærskel er en bro, og den frembringer en sjette sans af noget mere, noget hinsides. Gennem disse inspirerende kunstneriske praksisser inviterer jeg jer til at fortsætte med at udforske relationernes politik og poetik.

AT DELE ANDRES SMERTE

TRE DIGTE

af Jean Claude Mangomba Mbombo

Udstillingen *Tærskel* stræber efter at tilvejebringe et reflekterende rum for interaktion med sansemæssige erindringer, oplevelser og udtryk. Vi har fået lov til at dele følgende digte af den congolesiske aktivistiske forfatter og digter Jean Claude Mangomba Mbombo. Ordene her rummer den kollektive smerte og modgang, som han og andre har oplevet som asylansøgere i Danmark: isolationen, ventetiden, indespærringen, fornedrelsen, racismen samt døden og sorgen. Samtidig udstråler disse digte både styrke og håb. Mangomba Mbombo siger, at digtene er ”henvendt til alle de mennesker, som er flygtet og søger asyl”, men samtidig er de skrevet for at ”skabe forandring” og tale til ”beslutningstagernes” hjerter og sind.

Digtene stammer fra en større samling med titlen *Sharing the Pains of Others*, som gerne skulle udkomme på fransk, dansk (i Sophia Handlers oversættelse) og engelsk i 2020

Jean Claude Mangomba Mbombo er en (DR) congolesisk digter, forfatter og social aktivist født i Kinshasa i 1966, som flygtede fra sit land i 2013 på grund af Joseph Kabila diktatoriske regime. Mbombo har en BA i Anvendt Pædagogik og har studeret bl.a. Erhverv og Iværksætteri og Demokrati og Menneskerettigheder i Trampolinhuset, hvor han også underviser i fransk, engelsk og swahili. Han har som en del af sin kamp for menneskerettigheder for asylansøgere i Danmark givet præsentationer ved Roskilde Universitet, Silent University og FN.

1. REJS DIG, COWBOY!

Rejs dig, cowboy!
Hold modet oppe, cowboy!
Jeg ved, at du flygtede på grund af ulighed
Jeg ved, at du flygtede på grund af krig
Jeg ved, at du flygtede på grund af uretfærdighed
Jeg ved, at du flygtede på grund af undertrykkelse
Vi skal alle dø
De, der forvolder dig smerte, skal også dø
En dag vil du smile, cowboy
Rejs dig, cowboy!
Hold modet oppe, cowboy!

2. HVOR ER MIT HJEM?

Et land, som jeg nu kalder mit hjem
har fornægtet og såret mig
Min hudfarve frastøder dig
og definerer din grad af respekt for mig,
Vil jeg være det værd? Jeg ved det ikke.
Skræmmer arrene i mit ansigt dig?
De er et kunstværk, som Gud har skabt.
De rev mit tøj itu; tog det, der var mit
og sagde, jeg skulle tage hjem.
Hvor er mit hjem?
Jeg havde mistet alt håb og gik fra sted til sted og søgte hjælp
i Danmark.
Jeg er ikke herfra, og jeg ejer ikke en rød øre,
Hvorfor skulle de tage mit råb i betragtning?
Alt, hvad jeg har lært, var løgn
De sagde, at vesterlændinge var rare,
De fortalte mig, at deres land var demokratisk,
Men det var i dette Vikingernes land, at jeg blev frarøvet min
værdighed.
Min krop værker af disse ufærdige smerter,
Venter på den dag, hvor afklaretheden vil tage over
og had erstattes af humanisme.
Lad os stå sammen, farvede mennesker,
før det er for sent,
Lad os samarbejde, før alt er fortabt.
Hvor er mit hjem?

Danskere, vil I være så venlige at se på os?
Åh Danmark, mulighedernes land,
Hvorfor vil du ikke åbne dine døre for os?
Se på os, vi banker på jeres dør, danskere!
Når I ser os gennem jeres vinduer, kalder I os afviste.
I kalder os kriminelle, selvom ingen domstol har dømt os.
I kalder os afviste flygtninge.
Genfind jer selv, og I vil indse,
At vi har noget at tilbyde det danske samfund.
Vi har færdigheder og ressourcer, men gøres passive
Bare vente, vente og vente.....
Vi lever i dette danske samfund, men
Vi er en del af dette samfund.
Vi forhindres i at bidrage til det danske samfund.
Danskere, vil I ikke nok se på os?
Danskere, vil I ikke nok åbne jeres døre for os?

Åbningsevent *Tærske(l)*. Øverst til højre: Live performance af musikerne Maria Thandie (Danmark) og Deodato Siquir (Mozambique). Nederst til venstre: Temi Odumosu and Saba Bereket Persson. Nederst til højre: Åbningstaler af CAMPs adm. direktør Anders Juhl (bagest), grundlægger og kreativ direktør Frederikke Hansen (2. fra højre), *Tærske(l)* gæstekurator Temi Odumosu (længst til højre), CAMP grundlægger Tone Olaf Nielsen (længst til venstre), og oversætterne Muhannad og Masume (2. og 3. fra venstre).
Foto: Mads Holm.

Kunstner Yong Sun Gullach (DK)
installerer efter live performance af
The Starchild (2019).
Foto: Mads Holm

Åbningsevent *Tærskel*(I).
Foto: Mads Holm.

PIA ARKE

Pia Arke (1958–2007) blev født i byen Ittoqqortoormiit på Grønlands østligste spids og voksede op hos sin danske far og inuit mor. Da Arke fyldte 13, blev hun sendt på kostskole i Danmark. Som 29-årig blev hun optaget på Det Kongelige Danske Kunstakademi, hvor hun udviklede sine talenter som

billedkunstner og tænker. Hun dimitterede med essayet 'Etnoæstetik', som siden skulle få fundamental betydning for Arkes personlige og politiske virke.

Arkes tilgang kan bedst beskrives som en form for praksisbaseret research: Nok er hendes arbejde æstetisk indbydende og dygtigt udført, men det har også en hudløst ærlig kant. Hvert kunstværk bliver via en multimedial sammenvævning af research og selvransagelse endnu et bevis på et mysterium, der endnu ikke er løst. Arkes højtidelige og beskedne tilgang minder nærmest om en hemmelig agents.

Prøvetryk Menukort (1988)
Indrammet prøvetryk af seks forskellige illustrationer til menukort fra SAS
Greenland Polar Class 1989,
akryl på papir, 45,5 x 41,4 cm incl. ramme
Med tilladelse fra Jørgen Gant

I 1988 fik **Pia Arke** i opdrag at illustrere menukort til SAS' grønlandske Polar-klasse. Arke producerede **Min Mor Fortæller**, som er en serie på seks malede billeder, der udvisker grænsen mellem levede og nedarvede erindringer om hendes hjem og fantasien om dette sted i den bredere kultur. Pia Arkes mor var en af de første bosættere i den grønlandske bosættelse ved Scoresbysund/Ittoqqortoormiit – en by, der blev koloniseret af 21 danskere i 1924 i et forsøg på opnå territorial kontrol over Nordøstgrønland.

Uden titel
(gammelt skolekort) (ca. 1992)
Annoteringer med blå stift på
pergamentpapir og approprieret
engelsksproget kort over
Sydgrønland i annoteret ramme,
48 x 54,5 cm incl. ramme
Med tilladelse fra Søren Arke
Petersen og Pia Arke Estate

Uden titel (gammelt skolekort) er et eksempel på Arkes gentækningspraksis, hvor hun approprierede kort over Grønland og bearbejdede dem til bedre at repræsentere sammenfiltringen mellem Danmarks kolonihistorie og hendes egen biografi.

Uden titel nr. 11 (Dobbelteksponeret
selvportræt i interiør) (1990)
Fotografisk tryk lavet efter digital fil
fundet i Pia Arkes arkiv,
31,3 x 27,2 cm incl. ramme
Med tilladelse fra Søren Arke Petersen
og Pia Arke Estate

Uden titel nr. 11 (Dobbelteksponeret selvportræt i interiør) – da Kuratorisk Aktion kuraterede den retrospektive udstilling *TUPILAKOSAURUS: Pia Arkes opgør med kunst, etnicitet og kolonihistorie, 1981-2006*, fandt de i kunstnerens arkiv digitale filer til en serie af farvefotografier taget i et interiør med et simpelt bord, en stol og en række af dyremasker. Fotoerne er selvportrætter, som er eksponeret flere gange, således så kunstneren fremtræder som sin egen dobbeltgænger.

Uden titel (Iturevet, sammenstillet og annoteret hulkamerabillede) (ca. 1993, original gået tabt, reproduktion 2019)
S/h tryk lavet efter scan af negativ fundet i Pia Arkes arkiv
122 x 147 cm
Med tilladelse fra Søren Arke Petersen og Pia Arke Estate

Uden titel (Iturevet, sammenstillet og annoteret hulkamerabillede) bestod oprindeligt af et iturevet og atter sammenstillet s/h hulkamerafotografi af Nuugaarsuk Point, Narssaq, annoteret i hånden med den danske oversættelse af glemte traditionelle sange fra Østgrønland, der optræder i Victor, Enel & Maqe, *Chants d'Ammassalik*, København: Museum Tusculanum forlag, 1991 (*Meddelelser om Grønland / Monographs on Greenland*, vol. 280, no. 16). Den annoterede danske tekst er fra øverste venstre til nederste højre hjørne som følger:

SULUULAALILAA
ERIILALILAALI

Nogen har sagt, at jeg gerne vil være samtaleemne
men jeg ville ikke være samtaleemne
men jeg ville ikke have at man snakker om mig.
Jeg kender ikke noget til hekseri
jeg har ikke hørt noget af den slags.
De slemme mennesker deroppe
de slemme heksekunstnere, deroppe
skulle være samtaleemne
skulle være samtaleemne.
Der er en grund til at nogle er syge og
venter på døden
Hver gang de kommer til trommedans
hver gang bliver de sindssyge.
Og du bliver den første

I dag tænker jeg ikke på noget
i dag er jeg ikke bekymret
Da jeg kravlede op på toppen, da jeg gik op på toppen
kiggede jeg rundt på verden
således tænkte jeg, sådan noget kom jeg i tanke om:
så snart der ikke er nogen verden tilbage kan man ikke
overleve
hvis verden forsvinder, kan man ikke overleve
Menneskene er ved at uddø, alle er ved at dø
ingen af dem siger noget

I skal ikke fortælle mig at ordene alene ikke kan udviske mig at ordene alene ikke kan fjerne mig Denne verden kan mærkes, denne verden gør ondt, denne verden gør ondt. Ordenes grundlag, ordenes ståsted hvis de bare var ord det kan ikke være rigtigt! I meget gamle dage hver gang jeg så på en gammel mand med skæg du gamle mand med skæg det var dig der gjorde noget for andre og du blev misundt Hvordan er det du opfører dig nu du gamle mand med skæg? Men det var dig der gjorde det meste af rengøringen. Nu ham den gamle mand med skæg det er ham, der gør rent de blev tørret af, de blev skrubbet de blev tørret af. Jeg gik i gang med en sang, som jeg ikke kan bruge et digt, jeg gemte til det blev muggent en sang, jeg gemte til den blev muggen	Da jeg var barn da jeg var meget ung dræbte du min far. Det kan jeg ikke glemme det kan jeg ikke komme over derfor vil jeg synge mod dig Hver gang jeg dukker op af en blå himmel hver gang jeg dukker ud af en blå himmel det er som..... det er som..... Hver gang jeg dukker op af en blå himmel hver gang jeg dukker op af en blå himmel det er som..... det er som..... Jeg skal synge mens jeg nu lever jeg skal synge mens jeg nu er i live når jeg ser disse knogler på jorden, helt blege Hvordan skal jeg bringe mine tanker i orden? For længe siden græd jeg meget jeg fulgte efter dem, jeg græd over men mine tanker blev ikke bedre af det men mine tanker blev ikke bedre af det For længe siden græd jeg meget jeg fulgte efter dem, jeg græd over jeg fulgte efter dem, jeg græd over Hvad skal jeg nu gøre, jeg lille jeg lille? Før i tiden sagde man aldrig noget så må jeg være modig Nogen sagde, at jeg aldrig gør det	at jeg aldrig kommer til sangkamp. Nogen sagde, at jeg aldrig gør det at jeg aldrig deltager i sangkamp at jeg altid er med når man skændes. Det var det, de sagde det ægtepar, der kom på besøg Jeg er så glad så jeg synger Der er én derude der er sur der er én, der er sur Jeg er ikke længere bange for sådan et surt menneske Som hverken vil slå eller dræbe Jeg vil synge om dengang jeg var taget på udflugt Det blev dårligt vejr østenvinden begyndte at suse Det lignede vist min sindsstemning nej, det kom ikke af min sindsstemning det kom fra én, der aldrig er tilfreds, aldrig smiler det kom fra en anden fra en anden, om hvem jeg har hørt at hun aldrig smiler du ser så sur ud! nu er du ikke sur længere! Jeg er så glad for dig så glad hun må smage så godt så godt at hun klinger!	Hendes mand slog hende hun tog sin bærepels på hun puttede sit barn i hættten hun tog sin kvindekni hun tog sin tranlampe hun tog sin gryde hun pakkede sine sysager i et stykke skind og så gik hun ud Bagved huset forrettede hun sin nødtørft hun fik øje på noget opstående møg hun blev forskrækket. hi hi hi Jeg vil synge den sang Maratsi ikke har sunget denne mand sang den ikke fordi hans modstander drog sydpå. Hvorfor vil du op mod mig i sangkamp? Det siges at nu vil han synge mod mig fordi du forbarmer dig over, fordi du værner om min slægtning, min lillesøster. Forbarmer du dig over hende, værner du om hende? Hun har været vanskelig at opdrage hun har været svær at oplære hun har været vanskelig at opdrage hun har været svær at oplære stakkels mig folk vil ikke syntes om mig når de kommer til sangkamp når de kommer til at overvære sangkampen. Hun er ellers min eneste rigdom	Han så meget sjov ud han så sjov ud da han trådte frem da han trådte frem for at synge Han brød ud i sang men stoppede før han blev færdig De, der sad derinde, prøvede på at synge med Nu kan du ikke synge mere nu kan du ikke synge sangkamp mere du kender ikke sangene Jeg gik ved vandkanten jeg gik langs denne elv jeg manede noget frem fra denne elv og så dernede fik jeg øje på en sæl, en netside, der svømmede mod landet der nærmede sig Og med en slæberem bandt jeg den i halen og tog den op Det var en stor remmesæl. Og så fjernede jeg blod fra den Du kan godt lide at skælde ud jeg ruskede dig ud da du skældte ud da du gik i gang med at råbe Derinde sagde man ikke noget derinde fra kom der ikke noget svar Jeg holdt min gråd tilbage og lavede den om til en sang fordi, når jeg dør, er der ingen der vil græde over mig. Jeg holdt min sorg tilbage	og lavede den om til en sang fordi, når jeg dør, er der ingen, der vil sørge over mig Jeg holdt min sorg tilbage jeg satte mig imod den. han er tynd og flad En ung mand tog ud i kajak Han sejlede uden om en lille pynt han fik øje på én, der forrettede sin nødtørft. “har du forrettet din nødtørft?” Den, der havde forrettet sin nødtørft sagde: “der er en lille kajak!” Er han skyldig? Du opfører dig som om du ikke er skyldig! Jeg gik jeg gik ved bredden af en sø. Der var en ræv der gik og plukkede bær Den kom hen til mig jeg tog fat i dens hale den trak mig op til toppen af et fjeld. Det blæste lidt det blæste lidt fra land det blæste lidt
---	--	---	---	---	--

MICHELLE EISTRUP

Billedkunstner **Michelle Eistrup** er født i København som barn af en jamaicansk mor og en dansk far. Hun er vokset op i Jamaica, Paris og New York. Hun bor og arbejder i København, Danmark.

Eistrups praksis udforsker historien, arven og fornægtelsen/ fraværet af kolonialisme, især i Danmark. Hun har primært gjort dette gennem fire overordnede temaer: 1) Afrikansk diaspora-identitet og udtryk; 2) Anerkendelsens politik; 3) Isolationistisk dynamik; 4) Riter og ritualer forankret i kroppen.

Michelle Eistrup har kurateret *BAT, Bridging Art and Text* (2017, Hurricane Publishing), redigeret af Eistrup & Annemari B. Clausen og produceret af Anders Juhl. Eistrup har udstillet på bl.a. Art Gallery of Western Australia (Perth), Kalmar Art Museum (Sverige), Pingyao Photo Festival (Kina), Museum of African Design (Sydafrika), Sparwasser HQ (Berlin), Haugar Vestfold kunstmuseum (Norge) and Galleri Image (Aarhus). Hun har været artist-in-residency i Senegal, Tyskland, Trinidad, USA og Benin.

Michelle Eistrup undersøger i **BeLONGING Vexillum** forestillingen om at længes efter at høre til (beLONGING), og hvad det betyder at være splittet mellem to eller flere kulturelle baggrunde. I fokus er den enkeltes personlige tilknytning til begrebet, og hvordan vedkommende definerer det. At føle sig hjemme, i eksil, på afstand, og splittet af at deltage i forskellige samfund, og samtidig være tæt på dem.

BeLONGING Vexillum (2019)
6 x indrammede farvefotografier,
74 x 109 cm inkl. ramme
Deltagere: Wanjiku Victoria Seest Christensen, Gillion
Grantsaan and Sarasvati Shrestha
Med tilladelse fra kunstneren

YONG SUN GULLACH

The Starchild (2019)
3D / 360 installation
baseret på
live performance,
variable dimensioner
Med tilladelse fra
kunstneren

Yong Sun Gullach undersøger i projektet ***The Starchild*** den rituelle byrde, som tynger den koloniserede krop, ved at sammenknytte objekter, der hindrer legemlig balance og bevægelse. Performancen udforsker materialet, tilskuerne og kroppen, der efterlader sig spor – en legemlig ardannelsesproces. Materialernes håndgribelighed både former og formidler en klar reference til koloniseringen af Sydøst- og Østasien, med fokus på kvindekroppen og kommercialiseringen af kvindens livmoder og seksualitet.

Yong Sun Gullach er en koreansk-dansk kunstner og borgerrettighedsaktivist, der fokuserer på transnational adoption som udtryk for koloniale strukturer i den vestlige verden. Hun har base i København, Danmark og arbejder på grænsen mellem performance, poesi, film, musik, støj og installationskunst. Hendes dekoloniale kunstpraksis undersøger den sydøst- og østasiatiske diaspora og desorientering, når hun udfolder æstetikken i de udtryk og fortællinger, der er indlejret mellem krop, lyde og det talte ord.

www.gullach.dk

LUANDA CARNEIRO JACOEL

Kalunga Unspoken (2019)

Installation med objekter,

lyd og video,

variable dimensioner,

lyd 10 min., video 5:06 min.

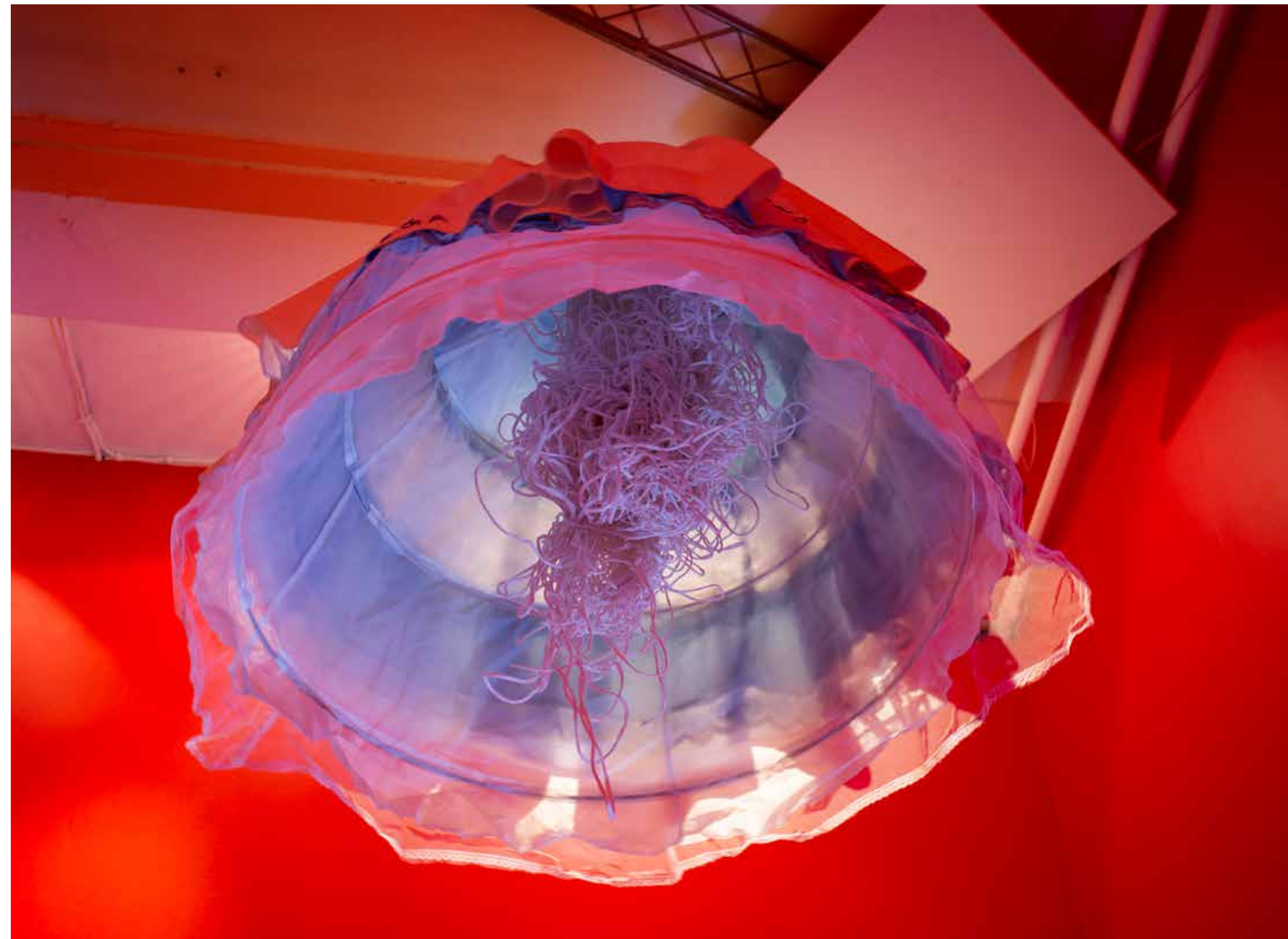
Lyd af Åsmund Kaupang,

video af Azul Filho de Luiz

Med tilladelse fra kunstneren

Med *Kalunga Unspoken* [Kalunga uudtalt] reflekterer Luanda Carneiro Jacoel over begreberne væren og tilhør op igennem hele The Black Atlantic eller den afrikanske diasporas historie. Via ord og billeder som et udsigelsessted føres vi ind i en synæstetisk oplevelse, der blander visuelle, lydmæssige, tekstuelle og motoriske indtryk. Dette stimulerer vores sanser, opmærksomhed og åbenhed over for blot at være til stede og blive til. Det er en rejse i en nomadisk tilstand, hvor kroppens hukommelse udvælger begivenheder i fortid, nutid og fremtid, uden hierarki og uden orden.

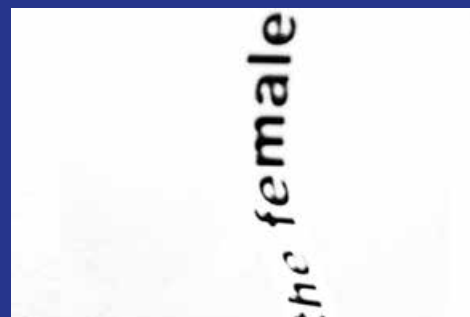
KALUNGA UUDTALT

KONSTRUKTIONEN AF DEN ANDEN
SOM IKKE-VÆREN(DE), SOM
GRUNDLAG FOR DEN, DER ER

Sueli Carneiro

Denne tekst er et uddrag af Dr. Sueli Carneiros ph.d.-
afhandling med titlen: ”Konstruktionen af den Anden
som ikke-væren(de), som grundlag for den, der er”
(oprindelig titel: ”A Construção do outro como não ser como
Fundamento do Ser”). Dr. Sueli Carneiro er filosof, forfatter,
sort feminist og anti-racistisk aktivist i Brasilien. Hun er
grundlægger og leder af *Geledés - Institute of Black Women* i
São Paulo (som startede i 1988) og betragtes som en af den
sorte feminisme vigtigste forfattere i Brasilien.

Nedenfor kan du læse de ord, du hører i det multimediale
konstellationsværk *Kalunga Unspoken* (Kalunga uudtalt)
på udstillingen *Tærskel*(l). Stemmerne tilhører Dr. Sueli
Carneiro og Luanda Carneiro Jacoel

Jeg vil tale fra den kvindelige slaves standpunkt. Derfra, hvor
de ekskluderede står. Derfra, hvor ikke-statsborgerne står.

Jeg henvender mig til dig, hegemoniske Selv. Jeg taler fra det
sted, hvor ”den andens” paradigme står, bekendt med, at jeg
er indskrevet i det og præget af en ”historisk enhed”, hvoraf jeg
ville være en applikation.

En historisk applikation, hvis bevidsthed løbende fornyr sig
selv gennem slaveriets sjælehukommelse, som mine forfædre
har arvet, og – før dette – de negative repræsentationer, som så
længe er blevet forbundet med min sorte krop.

Selvom jeg er blevet bortvist til specificiteternes domæne, til
det uforudsete eller ydre aspekter af den væren, som du har
begrænset mig til, pulserer en ontologisk rest, der søger en
helbredende dialog, gennem mig – i opposition til denne ontiske
væren, som du har reduceret mig til. Du sidder på din trone og
funderer over den forestilling, du har om verden, og jeg, en falden
engel og beboer i denne verden, inviterer dig til at betragte den
med øjne, der lader dig se dit ansigt genspejlet heri. Kun jeg kan
tilbyde dig dette syn, hvori din værens helhed manifesterer sig.

Måske vil der udspringe en lærdom af vores dialog, som kan
forsone os i den menneskelige udeleligheds indre, hvor intet
menneskeligt er os fremmed.

Desuden er det nødvendigt at gøre identiteten på den, som
taler til dig, eksPLICIT. Som jeg allerede har sagt, er jeg sort, et
amalgam af sorte og andre ikke-hvide mennesker.

For at blive sat fri af hinanden garanterer jeg dig, at vi må
indgå kompromiser, og det største kompromis vil være at
opgive nydelsen ved at fremstille kopier. Det vil sige, at
du må opgive at reproducere mig i en uendelighed. Jeg er
troldkvinden! Jeg er træt af dine selvopfyldende profetier!

Hegemoniske Selv, frygt ikke den gensidige afhængighed
mellem form og indhold og dynamikken mellem de
forestillinger, som vi er indfået i. Frygt ej heller de uudtalte
ting, som taler for os og om os. Jeg tror, at vi i løbet af vores
dialog i det mindste vil afsløre dem.

Luanda Carneiro Jacoel er en udøvende
danser, der søger at aktualisere spørgsmål
om kropshukommelse, identitet og
kulturel baggrund. Hendes arbejde
krydser grænser mellem avantgarde,
performance-ritual, Afro-brasilianske
folkedanse, improvisationspraksis og
stedsspecifik kunst. I dialog mellem
fysiskhed, metaforer og symboler bliver
kroppen et kommunikationsmiddel, et sted
for begivenheder og billeder genereret af
interaktionen mellem udøveren og seeren i
realtid.

Hun er kunstnerisk leder og medstifter
af platformen ACTS – laboratory for
performance practices i Oslo, der fremmer
udvikling blandt transnationale kunstnere,
producerer og promoverer kunstrelaterede
begivenheder og forestillinger.

Jacoel har en grad i kommunikation af
scenekunst fra PUC-SP (Brasilien). Hun
er certificeret Somatic Movement Coach
fra Somatic Movement Institute – SMI
(Holland) og massageterapeut fra Institutt
for Helhedsmedisin i Oslo, Norge.

bodytransit.net

SABA BEREKET PERSSSON

Installationen ***The Unspoken*** består af tekstiler på mannequiner og performancevideo. I den undersøger Saba Bereket Persson ubevidst diskrimination baseret på såvel egne erfaringer med at bo i Skandinavien med en anden hudfarve som på resultaterne af en videnskabelig spørgeundersøgelse, som undersøgte de mest almindelige fordomme om sorte mennesker i Sverige.

Videoen er blevet til i samarbejde med danseren Mpululu Ntuve og koreografen Karolin Kent. Den dokumenterer en performance i hvilken danseren bærer på tunge sække på 15 kg. Ligesom publikum, der havde øjenkontakt med danseren, står kameraet tæt på scenen under den 40 minutter lange performance.

*THE UNSPOKEN –
About unconscious
discrimination* (2015/2019)
Installation med mannequiner,
tekstiler og video,
variable dimensioner,
video: 16:58 min.
Med tilladelse fra kunstneren

Saba Bereket Persson er en designer og kunstner som bor og arbejder i Gøteborg i Sverige. Hun kom til Sverige fra Etiopien som 12-årig i '70erne. Hendes tidligere erfaringer i Skandinavien har haft en dyb indflydelse på hendes kunstneriske praksis, som tager erindring, kønsidentitet, fremmedgørelse og hjem op som nøglebegreber i form af tekstil-baserede konceptuelle værker. Kunstneren bruger mode eksperimentelt som en måde at protestere over socio-kulturelle normer, og hun kombinerer modedesign med andre medier (såsom skulptur, film og performance) som en måde at undersøge de skjulte strukturer, der påvirker samfundet, på. Blandt hendes nyere arbejder er: "Den Inre Människan / The Inner Human" (2010) baseret på hendes erfaringer som sygeplejerske; "Klimakteriet/Menopause" (2017) om kvindelighed og forandring; og "Det Outtalade / The unspoken" (2015-2019) om stiltiende og ubevidst diskrimination. Siden begyndelsen af 1990erne har hun også kørt sit eget tekstilfirma og udstillet nationalt og internationalt.

www.sabacollection.se

EFTERORD TIL TÆRSKE(L)

af Frederikke Hansen
og Tone Olaf Nielsen

*Kun jeg kan tilbyde dig dette syn,
hvor din værens
helhed manifesterer sig*
– Sueli Carneiro &
Luanda Carneiro Jacoel

CAMP / Center for Migrationspolitisk Kunst ligger i hjertet af Trampolinhuset i København, et medborgerhus for asylansøgere og flygtninge, der arbejder for en bæredygtig og retfærdig integration. Vi åbnede centret i 2015 i for at skabe udstillinger om migration og fordrivelse, og for at undersøge, hvorfor indvandring udgør en nærmest uoverstigelig udfordring for den vestlige verden i dag.

De første to år viste vi udstillingsrækken *Migrationspolitik*, der i seks udstillinger undersøgte bevægelsen fra fordrivelse og årsagerne bag, herunder konflikt og krig, over grænser og grænsepolitik, til flygtningeinternering og lejlighed og siden migrantarbejde og deportation (hvorefter bevægelsen ofte starter forfra).

CAMP ligger inde i Trampolinhuset i Københavns Nordvest-kvarter. På billedet ses Pia Arkes uden titel (Iturevet, sammenstillet og annoteret hulkamerabillede) (ca. 1993, original gået tabt, reproduktion 2019). Med tilladelse fra Søren Arke Petersen og Pia Arke Estate. Foto: Mads Holm

Dette katalog ser tilbage på *Tærskel*(l), den tredje udstilling i den efterfølgende udstillingsrække, *Integrationens tilstand: Kunstneriske analyser af sameksistensens udfordringer*, som i fire gæstekuraterede gruppe- og to soloudstillinger undersøger, hvad der sker, når asylansøgere og migranter får tildelt ophold, og vi skal sameksistere. Ved at invitere kuratorer udefra har vi ønsket at gå bagom, hvad der synes at være en manglende evne til at acceptere og leve sammen i og med forskel og få et mere tidssvarende syn på de irrationelle og voldsomme reaktioner på ’ikkevestlig’ indvandring og diaspora, der præger Danmark og de andre europæiske nationalstater og deres ’oprindelige’ befolkninger.

Tærskel(l) er den Malmø-baserede britiske kunsthistoriker Temi Odumosus poetiske og præcise svar på CAMPs invitation til at gæstekuratore en gruppeudstilling, der kan hjælpe os til bedre at forstå, hvordan koloniale tankegods former og legitimerer dansk indvandringspolitik og den måde, kulturelt og nationalt tilhør bliver forhandlet på i Danmark i dag. Som både udstilling

og hendes essay i dette katalog vidner om, omfatter Odumosus akademiske og kunstneriske research hele Norden. Derfor har hun også valgt at udlægge problemstillingen ikke bare som et dansk, men som et fælles nordisk anliggende. Resultatet er en utroligt smuk og dyb udstilling med enestående værker af fem af regionens allertidligste og mest konsekvente dekoloniale kunstnere og tænkere.

Kroppen gemmer indtryk og fungerer som et historisk arkiv, hvis viden er blevet indlejret gennem generationer. Det er i praksis et møjsommeligt og ofte også utaknemmeligt arbejde at genfremkalde erfaringer, der er udeladt i den officielle historieskrivning og som til stadighed udgrænses i den offentlige debat. Men, som Odumosu gør os opmærksom på, vi lever i en tid med enorme spændinger, og det er essentielt, at vi tillader erindringer om fortidens koloniale bosættelse og slavegørelse at komme op til overfladen, så vi kan sammenholde dem med spørgsmål om, hvordan vi håndterer migration og diaspora i dag – og i videre forstand, hvem dette

’vi’ er. Vi, der tilhører flertalskulturen med dens dominerende selvforståelse, kommer ikke udenom at undersøge det mindset, der blev udviklet i kolonierne og taget med hjem til Europas metropoler for at danne grundlag for skabelsen af de selvsamme nationalstater, som nu vender sig imod ’ikkevestlig’ indvandring med diskriminerende italesættelse og lovgivning. Vi bliver nødt til at se hele vores væren i øjnene.

Vi skylder derfor de udstillende kunstnere en enorm og forsinket tak for deres vedholdende og kompromisløse arbejde med at tilbyde os dette syn, ligesom vi skylder Odumosu en tak for at skabe et rum, hvor det faktisk er muligt at dvæle på tærsklen, dette for mange uudholdelige sted, der hverken er det ene eller det andet, hverken centrum eller periferi, ikke Vesten og heller ikke resten, og som vi slår hårdt ned på, selvom det er vores eget værk.

Vi er særligt taknemmelige for det dybe, varme, og visionære arbejde Odumosu har lagt i at skabe udstillingen sammen

med kunstnerne og de mange folk i og omkring CAMP, der alle har ydet en enorm indsats. En særlig tak gælder Michelle Eistrup, Yong Sun Gullach, Luanda Carneiro Jacoel og Saba Bereket Persson foruden Søren Arke, Jørgen Gant og Pia Arke Estate for at låne os værkerne i udstillingen og bidrage til dette katalog. Denne tak gælder selvfølgelig også Jean Claude Mangomba Mbombo for hans vigtige tekstbidrag til kataloget. Endelig en tak til Tiago Gonçalves, som har designet med stor indlevelse, og til Lan Yu Tan for det redaktionelle overblik.

Udstilling og katalog er blevet til med støtte fra Det Obelske Familiefond, Grosserer L.F. Foghts Fond, William Demant Fonden og Statens Kunstfond, mens European Cultural Foundation har støtte vores guideprogram *Talking about art*.

Inde i CAMPs udstillingsrum.
Øverst og i midten: Michelle Eistrups *BeLONGING Vexillum* (2019). Nederst: Luanda Carneiro Jacoel, *Kalunga Unspoken* (2019)
Foto: Mads Holm

Venstre: Yong Sun Gullach, *The Starchild* (2019) og Pia Arke *Test Print for Menus* (1988);
uden titel (gammelt skolekort) (ca. 1992);
Uden titel nr. 11 (*Dobbelteksponeret selvportræt i interiør*) (1990)

Højre: Saba Bereket Persson, *THE UNSPOKEN – About unconscious discrimination* (2015/2019)
Foto: Mads Holm

En gæst ser Yong Sun Gullachs *The Starchild* performance i VR-brille

CAMP består af to udstillingsrum i hjertet af Trampolinhuset. I billedet ses hovedrummet med værker af Michelle Eistrup, Luanda Carneiro Jacoel, Yong Sun Gullach og tre af Pia Arkes fire værker i udstillingen.

Tærskel) åbnede 4. oktober 2019 med live performances, folkekøkken og party. Musikerne Maria Thandie og Deodato Siquir gav koncert. Fotos: Mads Holm

